

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

09 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Burduh Victor, Craiu Nicolae,

judecând în ședință, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Diviziei nr. 1, Zvenegordsc din 21 iulie 1944 și decizia Tribunalului militar al Frontului Ucrainean nr. 2 din 31 iulie 1944, în privința lui

Balan Serghei Antonovici, a.n. xxxx, originar
și locuitor la data condamnării al s. Xxxxx,
județul Xxxxx.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al Diviziei nr. 1, Zvenegordsc din 21 iulie 1944, Balan S. a fost condamnat în baza art. 193-9 „a” Cod penal al RSFSR, la pedeapsă capitală, prin împușcare, cu confiscarea averii personale.

Prin Decizia Tribunalului militar al Frontului Ucrainean nr. 2 din 31.07.1944, a fost admis recursul în anulare, declarat de Președintele Tribunalului Frontului și sentința din 21.07.1944 a fost modificată, inculpatul Balan S. fiind condamnat la 10 ani privațiune de libertate, fără interdicție în drepturi, cu confiscarea averii.

Inculpatul Balan S. a fost declarat vinovat de faptul că, în luna iunie 1944 a fost înrolat în Armata Roșie și trimis în unitatea militară pe front. La 10 iunie 1944, aflându-se la serviciul de supraveghere al câmpului minat, a lăsat punctul de pază, astfel dezertând și retrăgându-se în spatele frontului.

În ședința de judecată inculpatul Balan S. și-a recunoscut vinovăția, așa cum a fost redată în rechizitoriu, iar în ultimul cuvânt, a solicitat să fie iertat, deoarece nu cunoștea regulile din Armata Roșie.

2. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, în care, invocând prevederile art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Diviziei nr. 1, Zvenegordsc din 21 iulie 1944 și

decizia Tribunalului militar al Frontului Ucrainean nr. 2 din 31 iulie 1944, cu încetarea procesului penal în privința lui Balan S. în baza art. 193-9 „a” Cod penal al RSFSR și reabilitarea lui în temeiul art. 3 din Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, inclusiv cele care au fost condamnate pentru eschivare din motive religioase de la înrolare în rândurile armatei roșii.

Probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 193-9 „a” Cod penal al RSFSR, ca dezertare, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul Balan S. a avut intenția să dezerteze și, necunoscând regulile militare, s-a dus în satul de baștină, care se afla lângă linia frontului, cu scopul să-și viziteze rudele.

Instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Balan S., constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârile pronunțate, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Din acest motiv, hotărârile judecătorești în cauză urmează a fi casate, cu încetarea procesului penal în privința lui Balan S., în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

În conformitate cu prevederile art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici

Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, spuși represiunilor politice pe teritoriul altui stat:

a) supuse represiunilor în baza deciziilor organelor judiciare sau extrajudiciare (VCK, GPU - OGPU, NKVD, MGB, KGB, procuraturile și colegiile lor, «dvoiki», «troiki», «consfătuiri speciale», alte organe cu funcții analoage) pentru «activitate contrarevoluționară» «trădare de patrie», «răspândirea unor scorniri calomnioase ce discreditează orânduirea sovietică de stat și obștească», pentru alte «crime de stat», pentru «încălcarea legilor și regulilor cu privire la separarea bisericii de stat și a școlii de biserică», «atentarea sub formă de îndeplinire a ritualurilor religioase la persoana și la drepturile cetățenilor»;

b) condamnate pentru neachitarea impozitelor sau neîndeplinirea planului de predare a pâinii la stat în temeiul art. 58, 58-1, 58-2 din Codul penal al R.S.S. Ucrainene (redacția anului 1927);

c) internate în baza deciziilor organelor judiciare sau extrajudiciare în instituții de psihiatrie la tratament forțat, din motive politice, naționale, religioase sau sociale;

d) expropriate, deportate sau expulzate din R.A.S.S. Moldovenească și R.S.S. Moldovenească în baza deciziilor organelor administrative sub pretextul luptei cu culacii, cu adversarii colectivizării sau așa-numiții bandiți și cu familiile lor, precum și motive de acuzare de colaborare cu «regimul burghezo-moșieresc de ocupație»;

e) supuse la muncă forțată în condiții de limitare a libertății, inclusiv în coloanele de muncă ale NKVD-ului și în batalioanele disciplinare;

f) internate în lagărele de concentrare sau de filtrare, condamnate la privațiune de libertate, exilate sau trimise la muncă silnică în condiții de limitare a libertății, pentru participare prin mobilizare la cel de-al doilea război mondial;

g) condamnate sau executate pentru eschivare, din motive politice sau religioase, de la înrolare în rândurile armatei roșii;

h) concediate din serviciu sau exmatriculate din instituții de învățământ din motive politice, naționale, religioase sau sociale;

i) condamnate pentru participarea la manifestațiile publice pentru, obținerea suveranității și independenței Republicii Moldova sau în privința cărora, pentru aceleași acțiuni, au fost intentate dosare penale și apoi clasate fără teme de reabilitare, dacă aceste persoane nu au comis infracțiuni de drept comun.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, prin sentința Tribunalului militar al Diviziei nr. 1, Zvenegordsc din 21 iulie 1944 și decizia Tribunalului militar al Frontului Ucrainean nr. 2 din 31 iulie 1944, Balan Serghei a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii de dezertare, faptă prevăzută de art. 193-9 „a” Cod penal al RSFSR.

Astfel, potrivit principiilor menționate supra rezultă că, infracțiunea pentru care

a fost condamnat Balan Serghei, nu cade sub incidența Legii nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, Colegiul penal lărgit conchide că, lipsesc temeiuri de a interveni în hotărârile contestate și de a dispune încetarea procesului penal în privința lui Balan Serghei.

5. Din aceste motive, în temeiul art. 457, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Respinge, ca inadmisibil, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, împotriva sentinței Tribunalului militar al Diviziei nr. 1, Zvenegordsc din 21 iulie 1944 și deciziei Tribunalului militar al Frontului Ucrainean nr. 2 din 31 iulie 1944, în privința lui **Balan Serghei XXXX**, cu menținerea hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **30 iulie 2020**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Burduh Victor

Craiu Nicolae